Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
Y. BOT
fremsat den 8. september 2016 [1]

Sag C-398/15

Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce
mod
Salvatore Manni

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien))

»Præjudiciel forelæggelse — personoplysninger — beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af disse oplysninger — direktiv 95/46/EF — artikel 6, stk. 1, litra e), og artikel 7, litra c), e) og f) — oplysninger, der er offentligt tilgængelige i selskabsregistret — første direktiv 68/151/EØF — artikel 2, stk. 1, litra d) og j), og artikel 3 — retten til at blive glemt — Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder — artikel 7 og 8«

1. Domstolen anmodes i forlængelse af dom af 13. maj 2014, Google Spain og Google (C-131/12, EU:C:2014:317), om at klarlægge rammerne for fysiske personers ret til at få slettet eller anonymiseret deres personoplysninger – denne gang i forbindelse med lovpligtig offentliggørelse af selskabsoplysninger.

2. Domstolen skal i den foreliggende sag fortolke bestemmelserne i to direktiver i lyset af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) med henblik på at gøre disse bestemmelser forenelige.

3. Det drejer sig om dels Rådets første direktiv 68/151/EØF af 9. marts 1968 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 58, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde [2], som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/58/EF af 15. juli 2003 [3] (herefter »direktiv 68/151«), dels Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger [4].

1 — Originalsprog: fransk.
2 — EFT 1968 I, s. 41.
3 — EUT 2003, L 221, s. 13
4 — EFT 1995, L 281, s. 31.

4. Den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse er blevet fremsat i forbindelse med en tvist mellem Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce, Italien (handels-, industri-, håndværks- og landbrugskammeret i Lecce, herefter »Camera di Commercio di Lecce«) og Salvatore Manni, som opstod, efter at sidstnævnte havde nægtet at slette visse personoplysninger om Salvatore Manni i selskabsregistret [5].

5. Jeg vil i dette forslag til afgørelse foreslå, at Domstolen besvarer de spørgsmål, der er stillet af Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien), med, at artikel 2, stk. 1, litra d) og j), og artikel 3 i direktiv 68/151 samt artikel 6, stk. 1, litra e), og artikel 7, litra c), e) og f), i direktiv 95/46, sammenholdt med chartrets artikel 7 og 8, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at personoplysninger, der er indført i selskabsregistret, efter et vist tidsrum og efter anmodning fra den registrerede slettes, anonymiseres eller spærres eller kun gøres tilgængelige for en mindre kreds af tredjemænd, som godtgør, at de har en legitim interesse i at få indsigt i disse oplysninger.

I – Retsforskrifter

A – *EU-retten*

1. Direktiv 68/151

6. I henhold til artikel 1 i direktiv 68/151 finder de heri foreskrevne bestemmelser om samordning anvendelse på medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om visse selskabsformer, heriblandt for Den Italienske Republiks vedkommende »società per azioni [(aktieselskab)], società in accomandita per azioni [(kommanditaktieselskab)] [og] società a responsabilità limitata [(anpartsselskab)]«.

7. Dette direktivs artikel 2 og 3, der er indeholdt i afsnit 1 med overskriften »Offentlighed«, er således affattet:

»Artikel 2

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at den obligatoriske offentlighed vedrørende selskaber i det mindste omfatter følgende dokumenter og oplysninger:

a) stiftelsesoverenskomsten samt vedtægterne, såfremt disse foreligger som et særskilt dokument

[…]

d) udnævnelse, udtræden samt identitet for de personer, der i deres egenskab af lovbestemt selskabsorgan eller som medlemmer af et sådant organ

   i) er beføjede til at forpligte selskabet over for tredjemand og til at repræsentere det ved rettergang

   ii) deltager i ledelsen af, i tilsynet med eller i kontrollen med selskabet.

[…]

5 — I dette forslag til afgørelse skal der ved »selskabsregister« forstås ethvert centralt register eller handels- eller selskabsregister som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 68/151.

h) selskabets opløsning

[…]

j) udnævnelse af likvidatorer og deres identitet samt de beføjelser, der er tillagt dem, medmindre disse udtrykkeligt og udelukkende fremgår af loven eller vedtægterne

k) likvidationens afslutning samt udslettelse af registeret i de medlemsstater, hvor udslettelsen udløser retsvirkninger.

Artikel 3

1. I hver medlemsstat oprettes enten i et centralt register eller i et handels- eller selskabsregister en aktmappe for ethvert selskab, som er registreret dér.

2. Alle dokumenter og oplysninger, der i henhold til artikel 2 er offentligt tilgængelige, skal henlægges i aktmappen eller indføres i registeret; grundlaget for indførslen i registeret skal altid fremgå af aktmappen.

[…]

3. En fuldstændig eller delvis genpart af de i artikel 2 omhandlede dokumenter eller oplysninger skal kunne indhentes efter anmodning. Senest fra den 1. januar 2007 kan anmodninger indgives til registeret i papirform eller elektronisk efter ansøgerens eget valg.

[…]«

8. Direktiv 68/151 er blevet ophævet og erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/101/EF af 16. september 2009 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 48, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde [6].

9. Direktiv 2009/101 er senere blevet ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/17/EU af 13. juni 2012 [7].

10. Det fremgår af niende betragtning til direktiv 2012/17, at det har til formål at forbedre den grænseoverskridende adgang til forretningsoplysninger om selskaber og deres filialer oprettet i andre medlemsstater ved at gøre registrene interoperable.

11. Ifølge 25. betragtning til dette direktiv bør enhver behandling af personoplysninger, som foretages af medlemsstaternes registre, Europa-Kommissionen og i givet fald en tredjepart, der er involveret i driften af den centrale europæiske platform, som indføres ved det nævnte direktiv, finde sted i overensstemmelse med direktiv 95/46.

12. Direktiv 2012/17 har til dette formål bl.a. indsat artikel 7a i direktiv 2009/101, hvori følgende præciseres:

»Behandlingen af personoplysninger i forbindelse med nærværende direktiv er underlagt [direktiv 95/46].«

6 — EUT 2009, L 258, s. 11.

7 — EUT 2012, L 156, s. 1.

13. Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen er det imidlertid direktiv 68/151, der finder anvendelse på denne sag.

2. Direktiv 95/46

14. Direktiv 95/46, som ifølge artikel 1 har til formål at beskytte fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, især retten til privatlivets fred, i forbindelse med behandling af personoplysninger samt at fjerne hindringer for den frie udveksling af disse oplysninger, bestemmer følgende i 2., 8.-10., 25., 28. og 29. betragtning:

»(2) Databehandlingssystemer er til for menneskets skyld; de skal være i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der gælder for fysiske personer, uanset statsborgerskab og bopæl, herunder retten til privatlivets fred, og bidrage til at sikre økonomiske og sociale fremskridt og til at fremme samhandelen og det enkelte menneskes velfærd.

[…]

(8) For at hindringerne for udveksling af personoplysninger kan fjernes, skal beskyttelsen af det enkelte menneskes rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af sådanne oplysninger være ensartet i alle medlemsstaterne […]

(9) Med den ensartede beskyttelse, som vil følge af den indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger, vil medlemsstaterne ikke længere under henvisning til det enkelte menneskes rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig retten til privatlivets fred, kunne lægge hindringer i vejen for den frie udveksling af personoplysninger medlemsstaterne imellem […]

(10) Medlemsstaternes lovgivning om behandling af personoplysninger skal sikre overholdelsen af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig den ret til privatlivets fred, der er fastslået i artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder[, undertegnet i Rom den 4. november 1950,] og i fællesskabsrettens generelle principper; af denne grund må en indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne ikke medføre en forringelse af den beskyttelse, disse yder, men skal tværtimod have til formål at sikre et højt beskyttelsesniveau overalt i Fællesskabet.

[…]

(25) Principperne om beskyttelse skal dels afspejles i de forskellige forpligtelser, der påhviler personer […] eller andre databehandlingsansvarlige, navnlig for så vidt angår oplysningernes pålidelighed, den tekniske sikkerhed, anmeldelse til tilsynsmyndigheden og de omstændigheder, hvorunder behandlingen må udføres, og dels i de rettigheder, der tilkommer de personer, hvis personoplysninger gøres til genstand for behandling, bl.a. retten til at blive underrettet om en behandling, til indsigt, til at kunne kræve oplysninger berigtiget, men også til under visse omstændigheder at gøre indsigelse mod en behandling.

[…]

(28) Enhver behandling af personoplysninger skal udføres rimeligt og lovligt i forhold til de registrerede; oplysninger, der behandles, skal være tilstrækkelige, relevante og nødvendige i forhold til behandlingsformålene; behandlingsformålene skal være udtrykkeligt angivet, legitime og skal fastlægges ved indsamlingen af oplysningerne; behandlingsformål, der fastlægges senere end indsamlingen, må ikke være uforenelige med de oprindeligt angivne formål.

(29) Senere behandling af personoplysninger navnlig i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed er generelt ikke uforenelig med de formål, som den tidligere indsamling af oplysningerne havde, såfremt medlemsstaterne giver de fornødne garantier; disse garantier skal især udelukke, at oplysningerne bliver anvendt til at underbygge foranstaltninger eller afgørelser, der træffes over for en bestemt person.«

15. Artikel 2 i direktiv 95/46 bestemmer:

»I dette direktiv forstås ved:

a) »personoplysninger« enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (»den registrerede«); ved identificerbar person forstås en person, der direkte eller indirekte kan identificeres, bl.a. ved et identifikationsnummer eller et eller flere elementer, der er særlige for denne persons fysiske, fysiologiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet

b) »behandling af personoplysninger« (»behandling«) enhver operation eller række af operationer – med eller uden brug af elektronisk databehandling – som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring samt blokering, slettelse eller tilintetgørelse

[…]

d) »den registeransvarlige« den fysiske eller juridiske person, offentlige myndighed, institution eller ethvert andet organ, der alene eller sammen med andre afgør, til hvilket formål og med hvilke hjælpemidler der må foretages behandling af personoplysninger; er formålet med og hjælpemidlerne ved behandlingen fastlagt ved nationale love eller forskrifter eller på fællesskabsplan, kan den registeransvarlige, eller de specifikke kriterier for udpegelse af denne, angives i den pågældende nationale ret eller i fællesskabsretten

[…]«

16. Dette direktivs artikel 3 med overskriften »Anvendelsesområde« bestemmer følgende i stk. 1:

»Dette direktivs bestemmelser anvendes på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af edb, samt på ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.«

17. Artikel 6 i direktiv 95/46, der er indeholdt i kapitel II, afdeling I, med overskriften »Principper vedrørende oplysningernes pålidelighed«, har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at personoplysninger

a) skal behandles rimeligt og lovligt

b) skal indsamles til udtrykkeligt angivne og legitime formål, samt at senere behandling heraf ikke må være uforenelig med disse formål; senere behandling af oplysninger i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed anses ikke for at være uforenelig med disse formål, såfremt medlemsstaterne giver de fornødne garantier

c) skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere end, hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil de indsamles, og til de formål, hvortil de senere behandles

d) skal være korrekte og om nødvendigt ajourførte; der skal tages ethvert rimeligt skridt til at slette eller berigtige oplysninger, der er urigtige eller ufuldstændige i forhold til det formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt

e) ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt; medlemsstaterne fastsætter de fornødne garantier for personoplysninger, der i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed opbevares længere end i ovennævnte periode.

2. Det påhviler den registeransvarlige at sikre, at bestemmelserne i stk. 1 overholdes.«

18. Artikel 7 i direktiv 95/46, der er indeholdt i kapitel II, afdeling II, med overskriften »Principper vedrørende grundlaget for behandling af oplysninger«, er således affattet:

»Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at behandling af personoplysninger kun må finde sted, hvis:

[…]

c) behandlingen er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som gælder for den registeransvarlige, eller

[…]

e) behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den registeransvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, eller

f) behandlingen er nødvendig, for at den registeransvarlige eller den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til artikel 1, stk. 1, i dette direktiv, går forud herfor.«

19. Direktivets artikel 12 med overskriften »Ret til indsigt« foreskriver i øvrigt følgende:

»Medlemsstaterne sikrer enhver registreret ret til hos den registeransvarlige

[…]

b) efter omstændighederne at få oplysninger, som ikke er blevet behandlet i overensstemmelse med dette direktiv, berigtiget, slettet eller blokeret, navnlig hvis de er ufuldstændige eller urigtige

[…]«

20. Artikel 14 i direktiv 95/46 med overskriften »Den registreredes indsigelsesret« bestemmer endelig følgende:

»Medlemsstaterne indrømmer den registrerede ret til

a) i det mindste i de i artikel 7, litra e) og f), omhandlede tilfælde af vægtige legitime grunde, der vedrører den pågældendes særlige situation, til enhver tid at gøre indsigelse mod, at personoplysninger om ham selv gøres til genstand for behandling, medmindre andet er bestemt i den nationale lovgivning; i tilfælde af berettiget indsigelse må den af den registeransvarlige iværksatte behandling ikke længere omfatte de pågældende oplysninger

[…]«

B – *Italiensk ret*

21. Artikel 2188 i codice civile (den italienske borgerlige lovbog) bestemmer:

»Selskabsregistret er etableret med henblik på de lovbestemte registreringer.

Registret føres af selskabsregistrets kontor under opsyn af en dommer udnævnt af rettens formand.

Registret skal være offentligt tilgængeligt.«

22. Artikel 8, stk. 1 og 2, i legge n. 580 – Riordinamento delle camere di commercio, industria, artigianato e agricoltura (lov nr. 580 om omstrukturering af handels-, industri-, håndværks- og landbrugskamrene) af 29. december 1993 [8] foreskriver, at handels-, industri-, håndværks- og landbrugskamrene er ansvarlige for selskabsregistret.

23. Decreto del Presidente della Repubblica del 7 dicembre 1995, n. 581 – Regolamento di attuazione dell'articulo 8 della legge 29 dicembre 1993, n. 580, in materia di istituzione del registro delle impresa di cui all'articulo 2188 del codice civile (præsidentielt dekret nr. 581 af 7.12.1995 om reglerne for gennemførelse af artikel 8 i lov nr. 580 af 29.12.1993 med hensyn til oprettelse af det i artikel 2188 i codice civile omhandlede selskabsregister) [9] indeholder en række nærmere bestemmelser om selskabsregistret.

24. Direktiv 95/46 blev gennemført i italiensk ret ved decreto legislativo 30 giugno 2003, n. 196 – codice in materia di protezione dei dati personali (lovdekret nr. 196 af 30.6.2003 – loven om beskyttelse af personoplysninger) [10].

II – Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

25. Salvatore Manni er eneste direktør i byggeselskabet Italiana Costruzioni Srl, der har tildelt en offentlig konkrat med henblik på opførelse af et turistkompleks.

26. Salvatore Manni anlagde sag mod Camera di Commercio di Lecce den 12. december 2007, idet han bl.a. gjorde gældende, at bygningerne i dette kompleks ikke kunne sælges, fordi det fremgik af selskabsregistret, at han havde været eneste direktør og likvidator for Immobiliare e Finanziaria Salentina Srl (herefter »Immobiliare Salentina«), som blev erklæret konkurs i 1992 og slettet fra selskabsregistret den 7. juli 2005, efter at konkursbehandlingen var afsluttet.

8 — Almindeligt tillæg til GURI nr. 7 af 11.1.1994.

9 — GURI nr. 28 af 3.2.1996.

10 — Almindeligt tillæg til GURI nr. 174 af 29.7.2003, herefter »lovdekret nr. 196«.

27. Salvatore Manni anførte inden for rammerne af den sag, at disse personoplysninger fra selskabsregistret var blevet behandlet af professionelle informationsvirksomheder såsom Cerved Business Information SpA, og at Camera di Commercio di Lecce ikke havde slettet disse oplysninger, selv om han havde anmodet herom den 10. april 2006.

28. Salvatore Manni nedlagde derfor påstand om dels, at Camera di Commercio di Lecce blev tilpligtet at slette, anonymisere eller spærre de oplysninger, som knyttede ham sammen med Immobiliare Salentinas konkurs, dels, at Camera di Commercio di Lecce blev tilpligtet at yde erstatning for den skade, der er sket på hans omdømme.

29. Ved dom af 1. august 2011 gav Tribunale di Lecce (retten i Lecce, Italien) Salvatore Manni medhold og pålagde Camera di Commercio di Lecce at anonymisere de oplysninger, som knytter ham sammen med Immobiliare Salentinas konkurs, samt at yde ham en erstatning på 2 000 EUR med tillæg af renter og omkostninger.

30. Tribunale di Lecce (retten i Lecce) fandt det således »vanskeligt at se, hvorfor det skulle være nødvendigt og nyttigt at angive navnet på selskabets eneste direktør på konkurstidspunktet«, når »der er tale om begivenheder, som har fundet sted mere end ti år tidligere, og selskabet har været slettet i selskabsregistret […] i mere end to år«. Ifølge denne ret kan »den »historiske redegørelse« for selskabets eksistens og de vanskeligheder, som det har gennemgået […] i det store og hele baseres på anonyme oplysninger«. Den bemærkede således, at »registreringer, som knytter navnet på en fysisk person sammen med en kritisk fase i virksomhedens liv (f.eks. dens konkurs), ikke må opbevares i en ubegrænset periode, medmindre der foreligger en særlig almen interesse i at opbevare og offentliggøre disse oplysninger«. Da der ikke er fastsat en maksimal registreringsperiode i codice civile, fastslog den nævnte ret, at »når der er gået et rimeligt tidsrum« efter konkursens afslutning, og når selskabet er blevet slettet i registret, er det ikke længere nødvendigt og relevant ifølge lovdekret nr. 196 at angive navnet på den eneste direktør på konkurstidspunktet. Den almene interesse kan i så fald tilgodeses ved at beskrive selskabets vanskeligheder og fremlægge anonyme oplysninger om den fysiske person, der var dets retlige repræsentant.

31. Camera di Commercio di Lecce har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol), som har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal princippet om, at personoplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt, som fastlagt i artikel 6, [stk. 1,] litra e), i [direktiv 95/46], der er gennemført ved lovdekret nr. 196 […], have forrang og dermed være til hinder for det system med offentliggørelse, der er gennemført ved selskabsregistret som fastlagt i [direktiv 68/151] samt – i den nationale retsorden – i artikel 2188 i codice civile og artikel 8 i lov nr. 580 af 29. december 1993 [om omstrukturering af handels-, industri-, håndværks- og landbrugskamrene], for så vidt som loven fastlægger, at enhver uden tidsmæssig begrænsning kan få kendskab til oplysningerne om de heri registrerede fysiske personer?

2) Tillader artikel 3 i [direktiv 68/151] da, at sådanne oplysninger – uanset den ubegrænsede varighed og de uspecificerede modtagere af oplysningerne i selskabsregistret – ikke længere er genstand for »offentliggørelse« i denne dobbelte betydning, men at de derimod kun er tilgængelige i et begrænset tidsrum eller for bestemte modtagere på baggrund af en konkret vurdering foretaget af den registeransvarlige?«

III – Bedømmelse

32. Den forelæggende ret har med sine spørgsmål, der efter min opfattelse bør behandles under ét, i det væsentlige anmodet Domstolen om at tage stilling til, om artikel 2, stk. 1, litra d) og j), og artikel 3 i direktiv 68/151 samt artikel 6, stk. 1, litra e), og artikel 7, litra c), e) og f), i direktiv 95/46, sammenholdt med chartrets artikel 7 og 8, skal fortolkes således, at de kræver eller omvendt udelukker, at personoplysninger, der er indført i selskabsregistret, efter et vist tidsrum og efter anmodning fra den registrerede slettes, anonymiseres eller spærres eller kun gøres tilgængelige for en mindre kreds af tredjemænd, som godtgør, at de har en legitim interesse i at få indsigt i disse oplysninger.

33. Domstolen anmodes om at besvare disse spørgsmål i forhold til Salvatore Mannis anmodning om, at hans personoplysninger i det selskabsregister, der føres af Camera di Commercio di Lecce, i forbindelse med et selskab, som han tidligere var direktør for, og som blev erklæret konkurs, slettes, anonymiseres eller spærres.

34. De nævnte spørgsmål vil desuden kræve en vurdering af, om Camera di Commercio di Lecces behandling af disse oplysninger er forenelig med EU-retten, og ikke, om et professionelt informationsselskabs efterfølgende behandling af disse oplysninger er forenelig med denne ret.

35. Den forelæggende rets spørgsmål har til formål at forene to principper, nemlig princippet om offentlighed i forbindelse med selskabsregistre, som er fastsat i direktiv 68/151, og princippet om, at personoplysninger ikke må opbevares i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, i forbindelse med hvilke de behandles, som er fastsat i direktiv 95/46.

36. Med henblik på at forene disse to principper overvejer den forelæggende ret, om det er muligt at begrænse princippet om offentlighed i forbindelse med selskabsregistre ved kun at give indsigt i personoplysningerne i disse registre i et begrænset tidsrum og/eller for en mindre kreds af personer.

37. Det skal indledningsvis præciseres, at behandlingen af de personoplysninger, der er omhandlet i hovedsagen, er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 95/46 [11].

38. De oplysninger, som selskabsregistrene skal indeholde i henhold til artikel 2, stk. 1, litra d) og j), i direktiv 68/151, udgør personoplysninger i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 2, litra a), i direktiv 95/46, da der er tale om »information[er] om en identificeret eller identificerbar fysisk person« [12]. Selv om disse oplysninger er forbundet med erhvervsmæssig virksomhed, er det ikke til hinder for, at de betegnes som en samling af personoplysninger [13].

39. Det skal dernæst påpeges, at »behandling af personoplysninger« i artikel 2, litra b), i direktiv 95/46 defineres som »enhver operation eller række af operationer – med eller uden brug af elektronisk databehandling – som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring samt blokering, slettelse eller tilintetgørelse«.

11 — Dette blev bekræftet af EU-lovgiver, da artikel 7a blev indsat i direktiv 2009/101 ved direktiv 2012/17.

12 — Jf. bl.a. dom af 16.12.2008, Satakunnan Markkinapörssi og Satamedia (C-73/07, EU:C:2008:727, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis), og af 30.5.2013, Worten (C-342/12, EU:C:2013:355, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

13 — Jf. bl.a. dom af 16.7.2015, ClientEarth og PAN Europe mod EFSA (C-615/13 P, EU:C:2015:489, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis). I dom af 9.11.2010, Volker und Markus Schecke og Eifert (C-92/09 og C-93/09, EU:C:2010:662), fastslog Domstolen, at det er »uden betydning, at de offentliggjorte oplysninger vedrører erhvervsmæssig virksomhed«. Den præciserede med henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende fortolkningen af artikel 8 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, at »udtrykket »privatlivet« ikke skal fortolkes indskrænkende, og at »der i princippet ikke er nogen grund til, at erhvervsmæssig virksomhed […] skulle være udelukket fra begrebet »privatlivet««« (præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).

40. Det er ubestridt, at der er tale om »behandling af personoplysninger« som omhandlet i artikel 2, litra b), i direktiv 95/46, når den myndighed, der er ansvarlig for selskabsregistret, registrerer og opbevarer personoplysninger og gør dem tilgængelige. Denne myndighed er desuden »registeransvarlig« som omhandlet i dette direktivs artikel 2, litra d).

41. De regler om beskyttelse af personoplysninger, der er indeholdt i direktiv 95/46, skal overholdes i forbindelse med enhver form for behandling af personoplysninger som defineret i direktivets artikel 3 [14].

42. Direktiv 68/151 indeholder ikke nogen frist, efter hvis udløb oplysninger i selskabsregistrene skal slettes, anonymiseres eller spærres. Det fremgår heller ikke af dette direktiv, at indsigten i disse oplysninger efter et vist tidsrum skal begrænses til en mindre kreds af personer. Medlemsstaterne er imidlertid forpligtet til at overholde de EU-retlige regler om beskyttelse af personoplysninger, dvs. direktiv 95/46 samt chartrets artikel 7 og 8, når de gennemfører det nævnte direktiv.

43. Hvad angår reglerne i direktiv 95/46 skal de nationale myndigheder, der er ansvarlige for selskabsregistrene, behandle personoplysninger i overensstemmelse med de principper vedrørende oplysningernes pålidelighed, der er fastsat i dette direktivs artikel 6, og under opfyldelse af et af de principper vedrørende grundlaget for behandling af oplysninger, der er opregnet i direktivets artikel 7.

44. Domstolen har tidligere udtalt, at »bestemmelserne i direktiv 95/46, for så vidt som de omhandler behandling af personoplysninger, der kan krænke de grundlæggende frihedsrettigheder og navnlig retten til respekt for privatlivet, nødvendigvis skal fortolkes under hensyntagen til de grundlæggende rettigheder, som er sikret ved chartret« [15].

45. Chartrets artikel 7 sikrer således retten til respekt for privatliv, og retten til beskyttelse af personoplysninger er udtrykkeligt fastsat i chartrets artikel 8. Det præciseres i chartrets artikel 8, stk. 2 og 3, at disse oplysninger skal behandles rimeligt, til udtrykkeligt angivne formål og på grundlag af de berørte personers samtykke eller på et andet berettiget ved lov fastsat grundlag, at enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører ham/hende, og til berigtigelse heraf, og at overholdelsen af disse regler er underlagt en uafhængig myndigheds kontrol. Disse krav gennemføres bl.a. ved artikel 6, 7, 12, 14 og 28 i direktiv 95/46.

46. Det fremgår af artikel 1 i direktiv 95/46 og af anden og tiende betragtning hertil, at direktivet ikke alene har til formål at sikre en effektiv og fuldstændig beskyttelse af fysiske personers frihedsrettigheder og grundlæggende rettigheder, herunder især den grundlæggende ret til respekt for privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, men også et højt beskyttelsesniveau af disse frihedsrettigheder og grundlæggende rettigheder. Betydningen af såvel den grundlæggende ret til respekt for privatlivet, der er sikret ved chartrets artikel 7, som den grundlæggende ret til beskyttelse af personoplysninger, der er sikret ved chartrets artikel 8, er desuden fremhævet i Domstolens praksis [16].

47. Det følger imidlertid af Domstolens praksis, at retten til beskyttelse af personoplysninger ikke udgør en absolut rettighed, men skal ses i sammenhæng med sin funktion i samfundet [17]. Ifølge chartrets artikel 52, stk. 1, er det i øvrigt tilladt at indføre begrænsninger i udøvelsen af de rettigheder, der er fastsat i chartrets artikel 7 og 8, forudsat at disse begrænsninger er fastlagt i lovgivningen og respekterer disse rettigheders væsentligste indhold, og forudsat at de under iagttagelse af proportionalitetsprincippet er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Den Europæiske Union, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder.

14 — Jf. dom af 20.5.2003, Österreichischer Rundfunk m.fl. (C-465/00, C-138/01 og C-139/01, EU:C:2003:294, præmis 40).

15 — Jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

16 — Jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

17 — Jf. bl.a. dom af 9.11.2010, Volker und Markus Schecke og Eifert (C-92/09 og C-93/09, EU:C:2010:662, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).

48. Den forelæggende ret er især i tvivl om fortolkningen af artikel 6, stk. 1, litra e), i direktiv 95/46, hvorefter personoplysninger »ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere de registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de indsamles, eller i forbindelse med hvilke de behandles på et senere tidspunkt«. Det bestemmes også heri, at »[m]edlemsstaterne fastsætter de fornødne garantier for personoplysninger, der i historisk, statistisk eller videnskabeligt øjemed opbevares længere end i ovennævnte periode«.

49. Princippet vedrørende oplysningernes pålidelighed, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, litra e), i direktiv 95/46, indebærer, at så længe det er nødvendigt af hensyn til det formål, hvortil personoplysningerne er blevet indsamlet og eventuelt er blevet behandlet efterfølgende, er det lovligt at opbevare disse oplysninger på en måde, der gør det muligt at identificere de registrerede.

50. Den foreliggende sag rejser spørgsmålet om, hvorvidt de nationale myndigheder, der er ansvarlige for selskabsregistrene, skal træffe bestemmelse om, at de pågældende personoplysninger i et selskabsregister slettes eller anonymiseres eller kun gøres tilgængelige for en mindre kreds af modtagere, efter udløbet af en vis frist efter et selskabs opløsning og efter anmodning fra den registrerede.

51. Jeg mener ikke, at de EU-retlige regler om beskyttelse af personoplysninger kræver sådanne begrænsninger af den lovpligtige offentlighed, der er forbundet med selskabsregistre.

52. Det skal indledningsvis påpeges, at den i hovedsagen omhandlede behandling af personoplysninger opfylder flere af de principper vedrørende grundlaget for behandling af oplysninger, der er opregnet i artikel 7 i direktiv 95/46. For det første er denne behandling ifølge dette direktivs artikel 7, litra c), »nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som gælder for den registeransvarlige«. For det andet er behandlingen ifølge direktivets artikel 7, litra e), »nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller henhørende under offentlig myndighedsudøvelse, som den registeransvarlige […] har fået pålagt«. For det tredje er en sådan behandling ifølge artikel 7, litra f), i direktiv 95/46 »nødvendig, for at […] den tredjemand eller de tredjemænd, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der skal beskyttes i henhold til artikel 1, stk. 1, i dette direktiv, går forud herfor«.

53. Den retlige forpligtelse, der gælder for de registeransvarlige, følger af artikel 2 og 3 i direktiv 68/151, som gennemført i medlemsstaternes lovgivning, hvorefter medlemsstaterne skal sikre, at selskabsregistrene indeholder personoplysninger om selskabers direktører og likvidatorer, og at tredjemand får indsigt i disse oplysninger.

54. Formålet med at registrere og offentliggøre vigtige oplysninger om selskaber i disse registre er at skabe en pålidelig informationskilde og at garantere den retssikkerhed, som er nødvendig for at beskytte tredjemands og navnlig kreditorers interesser og for at sikre god handelsskik og dermed et velfungerende marked. Tredjemand skal således have indsigt i officielle og pålidelige oplysninger om selskaber for at sikre en passende grad af gennemsigtighed og retssikkerhed på markedet.

55. Kravene om offentlighed gælder for de selskaber, der er nævnt i artikel 1 i direktiv 68/151. Disse selskaber har en særlig retlig status, som giver dem en række fordele som juridiske personer. Det er til gengæld i samfundets interesse, at oplysningerne om de fysiske personer, der er involveret i sådanne selskaber, kan kontrolleres og er offentligt tilgængelige.

56. Domstolen fastslog i dom af 12. juli 2012, Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:449), at en aktivitet, der består i at indsamle oplysninger om virksomheder på grundlag af en retlig oplysningsforpligtelse, der er pålagt virksomhederne, og de tvangsmidler, som er forbundet dermed, hører under udøvelsen af offentlig myndighed. En sådan aktivitet udgør som følge heraf ikke en

økonomisk aktivitet [18].

57. Domstolen bemærkede videre, at en aktivitet, der består i at indsamle og stille de således indsamlede oplysninger til rådighed for offentligheden enten ved en simpel søgning eller ved genparter på papir i henhold til gældende national lovgivning, heller ikke udgør en økonomisk aktivitet, idet driften af en database indeholdende disse oplysninger og tilrådighedsstillelsen deraf over for offentligheden er aktiviteter, der er uløseligt knyttet til indsamlingen af disse oplysninger. Indsamlingen af disse data ville således i vidt omfang miste sin tilsigtede virkning, hvis der ikke blev drevet en database med optegnelser af oplysningerne, således at offentligheden kan søge deri [19].

58. Jeg er af samme anskuelse som generaladvokat Jääskinen, der i sit forslag til afgørelse Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:251) anførte, at »[d]et er hævet over enhver tvivl, at lagringen af oplysninger indgivet af virksomheder på grundlag af deres lovmæssige rapporteringsforpligtelser i en database – i dette tilfælde virksomhedsregistret – efter sin art, sit formål og de regler, den er undergivet, er knyttet til udøvelsen af offentligretlige beføjelser« [20]. Han præciserede ligeledes, at »[l]agringen af data i virksomhedsregistret på grundlag af en lovmæssig forpligtelse til at gøre dette er en aktivitet, der foretages af hensyn til almenvellets interesse i retssikkerhed« [21], og at »[d]et udtrykkelige formål med offentlige registre som virksomhedsregistret er at skabe en kilde til oplysninger, som påberåbes i retsforhold, og som derved giver den retssikkerhed, som er nødvendig for udveksling på markedet« [22]. Endelig kan retsvirkningen over for tredjemand af de oplysninger, der er registreret i virksomhedsregistrene, kun skabes ved konkrete retsregler, hvilket adskiller disse oplysninger fra dem, der indsamles af virksomhederne til kommercielle formål [23].

59. Som den forelæggende ret med rette har anført, bør der sondres klart mellem behandling af personoplysninger, som foretages af den myndighed, der er ansvarlig for selskabsregistret, og behandling af personoplysninger, som foretages af tredjemand på grundlag af oplysningerne i dette register. Det er således kun den førstnævnte behandling, der er udtryk for offentlig myndighedsudøvelse med henblik på markedsregulering og ikke med henblik på markedsdeltagelse.

60. Som det fremgår af første betragtning til direktiv 68/151 sigter det mod at fremme udviklingen af det indre marked. Af hensyn til dette formål indeholder dette direktiv en række fælles minimumsregler om offentlighed vedrørende selskaber og de oplysninger, som registrene som minimum skal indeholde, for at fremme den retssikkerhed, der er nødvendig for samhandelen og selve udviklingen på det indre marked.

61. Ifølge anden betragtning til direktiv 68/151 er formålet med dette direktiv at beskytte tredjemand. Det fremgår nærmere bestemt af fjerde betragtning til dette direktiv, at »offentligheden skal gøre det muligt for tredjemand at gøre sig bekendt med de væsentlige dokumenter vedrørende selskabet samt at få visse oplysninger om dette, navnlig om personlige data for de personer, som har ret til at forpligte selskabet«. Det følger også af fjerde til sjette betragtning til det nævnte direktiv, at videregivelse til tredjemand af væsentlige dokumenter og oplysninger om selskabet og navnlig oplysninger om de personer, som har ret til at forpligte selskabet, hænger tæt sammen med behovet for at begrænse de grunde, som kan medføre, at forpligtelser indgået i selskabets navn bliver ugyldige, i videst muligt omfang. Formålet med at gøre oplysningerne i selskabsregistret offentligt tilgængelige er som følge heraf at skabe retssikkerhed i forbindelse med handelstransaktioner.

18 — Dom af 12.7.2012, Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:449, præmis 40).

19 — Dom af 12.7.2012, Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:449, præmis 41).

20 — Generaladvokat Jääskinens forslag til afgørelse Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:251, punkt 47).

21 — Generaladvokat Jääskinens forslag til afgørelse Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:251, punkt 48).

22 — Generaladvokat Jääskinens forslag til afgørelse Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:251, punkt 50).

23 — Generaladvokat Jääskinens forslag til afgørelse Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:251, punkt 50).

62. EU-lovgiver har således understreget, at det er vigtigt, at tredjemand har indsigt i oplysninger om de personer, der har beføjelse til at repræsentere selskabet eller deltager i ledelsen af, tilsynet med eller kontrollen med selskabet. Domstolen bemærkede i dom af 12.11.1974, Haaga (32/74, EU:C:1974:116), at formålet med direktiv 68/151 er at »skabe retssikkerhed i forholdet mellem selskabet og tredjemand ved en forøgelse af samhandelen mellem medlemsstaterne som følge af fællesmarkedets oprettelse« [24]. Domstolen finder det på denne baggrund vigtigt, at »enhver, der ønsker at indgå og opretholde forretningsforbindelser med selskaber, der har sæde i andre medlemsstater, uhindret kunne skaffe sig de væsentligste oplysninger om handelsselskabernes sammensætning og om de beføjelser, der tilkommer de på selskabernes vegne optrædende personer« [25]. Som følge af »den betydning, der må tillægges retshandler mellem statsborgere fra forskellige medlemsstater, bør alle relevante oplysninger derfor udtrykkeligt fremgå af offentlige registre eller lister« [26]. Den nationale myndighed, der er ansvarlig for selskabsregistret, bliver således »registerfører for en slags civilstandsregister for juridiske personer« [27].

63. Domstolen har desuden fastslået, at beskyttelse af tredjemands og navnlig kreditorers interesser og sikring af loyalitet og retssikkerhed i forbindelse med handelstransaktioner er tvingende almene hensyn [28].

64. Henset til ovenstående er der således ingen tvivl om, at medlemsstaterne ved at gennemføre artikel 2 og 3 i direktiv 68/151, der omhandler lovpligtig offentliggørelse af selskabsregistrenes oplysninger, forfølger et mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, som krævet i chartrets artikel 52, stk. 1.

65. Det står tilbage at undersøge, om en sådan lovpligtig offentliggørelse, som ikke er tidsbegrænset, og som er rettet mod en ikke nærmere afgrænset kreds af personer, går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå et sådant mål af almen interesse.

66. Det fremgår herved af Domstolens praksis, at beskyttelsen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivet på EU-plan kræver, at undtagelserne fra og begrænsningerne af beskyttelsen af personoplysninger holdes inden for det strengt nødvendige [29].

67. Domstolen har ikke desto mindre præciseret, at de nationale tilsynsmyndigheder for at sikre beskyttelsen af personoplysninger skal sikre en ligevægt mellem på den ene side overholdelsen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivet og på den anden side de hensyn, der styrer den frie udveksling af personoplysninger [30]. Det må i denne forbindelse ikke glemmes, at det formål, der forfølges med direktiv 95/46, består i at opretholde en ligevægt mellem den frie udveksling af personoplysninger og beskyttelsen af privatlivet [31].

68. Hvad angår lovpligtig offentliggørelse af selskabsoplysninger mener jeg, at de hensyn, der styrer den frie udveksling af personoplysninger, går forud for den ret, som de personer, hvis oplysninger er indeholdt i et selskabsregister, har til at kræve, at de slettes eller anonymiseres, efter et vist tidsrum eller til at anmode om, at de kun gøres tilgængelige for tredjemænd, som godtgør, at de har en legitim interesse heri.

24 — Dom af 12.11.1974, Haaga (32/74, EU:C:1974:116, præmis 6).

25 — Dom af 12.11.1974, Haaga (32/74, EU:C:1974:116, præmis 6).

26 — Dom af 12.11.1974, Haaga (32/74, EU:C:1974:116, præmis 6).

27 — Som formuleret af P. Le Cannu og B. Dondero i Droit des sociétés, 4. oplag, Montchrestien, 2011, s. 220, punkt 360.

28 — Jf. i denne retning dom af 30.9.2003, Inspire Art (C-167/01, EU:C:2003:512, præmis 132).

29 — Jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, præmis 92 og den deri nævnte retspraksis).

30 — Jf. bl.a. dom af 6.10.2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).

31 — Jf. bl.a. dom af 24.11.2011, Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (C-468/10 og C-469/10, EU:C:2011:777, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

69. Det er således nødvendigt at bevare selskabsregistrets væsentligste funktion, som er at tegne et fuldstændigt billede af et selskabs liv og historie og at gøre det muligt for enhver at få kendskab til de oplysninger, som indgår i dette billede, uafhængigt af sted og tid.

70. Det kan af nedenstående grunde ikke betragtes som et urimeligt indgreb i retten til beskyttelse af personoplysninger, at man sikrer selskabsregistrets væsentligste funktion.

71. For det første gælder den lovpligtige offentliggørelse, der foreskrives i direktiv 68/151, for en begrænset mængde oplysninger, der som nævnt i fjerde betragtning til dette direktiv omfatter »væsentlige dokumenter vedrørende selskabet samt […] visse oplysninger om dette, navnlig om identitet for de personer, som har ret til at forpligte selskabet«. De personoplysninger, der er opregnet i dette direktivs artikel 2, stk. 1, litra d) og j), er de oplysninger, der som minimum er nødvendige for at identificere de fysiske personer, der gemmer sig bag et selskabs juridiske person.

72. Det skal for det andet understreges, at det er nødvendigt at gøre selskabsregistrenes oplysninger offentligt tilgængelige for at beskytte tredjemands interesser, bl.a. når de vedrører selskaber, der har indstillet deres virksomhed for flere år eller måske flere årtier siden.

73. I denne forbindelse kan der efter min opfattelse ikke være tvivl om, at disse oplysninger, der bl.a. omfatter personoplysninger, ikke kun er underlagt princippet om registrets offentlighed, så længe et selskab er aktivt på markedet, men også efter at det har indstillet sin virksomhed. Selv om et selskab forsvinder og efterfølgende slettes i registret, er det således ikke til hinder for, at der fortsat kan være rettigheder og retsforhold forbundet med dette selskab. Det er derfor nødvendigt, at personer, som kan gøre sådanne rettigheder gældende over for et selskab, der har indstillet sin virksomhed, eller som har etableret sådanne retsforhold med dette selskab, kan få indsigt i oplysninger om dette selskab, herunder personoplysninger om dets ledelse.

74. Som den tyske regering har anført, kan oplysninger, der ikke længere er aktuelle, stadig være vigtige for samhandelen. Hvis der opstår en tvist, er det således ofte nødvendigt at vide, hvem der var bemyndiget til at repræsentere et selskab på et givet tidspunkt [32]. Jeg mener tilsvarende – i lighed med den tjekkiske og polske regering – at det er nødvendigt at opbevare oplysningerne i registret, selv efter at selskabet er opløst, da disse oplysninger stadig kan være relevante, f.eks. for at kontrollere om en handling, som lederen af dette selskab foretog flere år tidligere, var lovlig, eller for at tredjemand kan retsforfølge medlemmerne af selskabets organer eller dets likvidatorer.

75. Tredjemand skal desuden til enhver tid kunne danne sig et retvisende overblik over et selskab, uanset om det stadig er aktivt på markedet eller ej, og af dets ledelse for at kunne vurdere, hvilke risici der er forbundet med en forretningsrelation. Formålet om at beskytte tredjemand, som skal have mulighed for at opnå et retvisende billede af et selskabs historie, peger derfor i retning af, at oplysningerne i selskabsregistret skal opbevares og gøres offentligt tilgængelige på ubestemt tid.

76. En af selskabsregistrets funktioner er netop at forsyne tredjemand med pålidelige og fyldestgørende oplysninger om tidligere faktiske omstændigheder. Det enkelte register består således af både aktuelle og historiske oplysninger.

32 — Den tyske regering har givet følgende eksempel: En person, der i 1991 erhvervede et formuegode hos det selskab, som blev erklæret konkurs i 1992, og som Salvatore Manni var direktør for, kan stadig have brug for at vide, at Salvatore Manni var bemyndiget til at repræsentere dette selskab, hvis den pågældendes ejendomsret til dette gode anfægtes.

77. Registret skal give fuld, hurtig og gennemsigtig indsigt i alle oplysninger om de selskaber, der opererer eller har opereret på det marked, hvor den informationssøgende befinder sig. Det skal være muligt for alle at få kendskab til de enkelte selskabers samlede profil, uanset om de har indstillet deres virksomhed for mange år siden. Hvis visse oplysninger fjernes fra registret for den sidstnævnte kategori af selskaber, hvilket resulterer i et ufuldstændigt billede af selskabet, vil det således være til skade for beskyttelsen af tredjemands interesser.

78. I modsætning til selskabsregistrets statistiske funktion gør dets historiske funktion og formålet om at beskytte tredjemand det desuden nødvendigt at indsamle og opbevare navngivne oplysninger. Målsætningen om at tegne et fuldstændigt billede af selskaberne er med andre ord uforenelig med, at oplysningerne behandles anonymt [33]. Tredjemænd skal således informeres tilstrækkeligt, så de f.eks. kan knytte et selskab, der er gået konkurs, sammen med de direktører, der har stået i spidsen for dette selskab. Jeg er derfor ikke enig med Tribunale di Lecce (retten i Lecce) i, at den historiske redegørelse for selskabets eksistens og de vanskeligheder, som det har gennemgået, i det store og hele kan baseres på anonyme oplysninger.

79. I den foreliggende sag står Salvatore Mannis interesse i, at hans fortid som direktør i et selskab, der har måttet indstille sin virksomhed efter en konkurs, ikke bringes til offentlighedens kendskab, reelt i modsætning til tredjemands interesse i at få oplyst – også efterfølgende – hvem der var bemyndiget til at handle på dette selskabs vegne, da det stadig var i drift. Det kan således være nyttigt for den fremtidige køber af en fast ejendom at vide, i hvor mange år det selskab, der står for opførelsen af denne ejendom, har været på markedet, om lederen af dette selskab har stået i spidsen for andre selskaber førhen, og hvad der skete med disse selskaber. Den omstændighed, at et af selskaberne er gået konkurs, kan set fra køberens synspunkt have afgørende betydning i en købssituation.

80. Det er det efter min opfattelse vanskeligt eller helt umuligt for de myndigheder, der er ansvarlige for selskabsregistrene, at fastslå med sikkerhed, at tredjemands rettigheder er udtømt på et bestemt tidspunkt, da de gældende forældelsesfrister for civile og kommercielle sager er forskellige medlemsstaterne imellem, tredjemand ikke har samme interesse i at tilgå disse registre, og der kan optræde aktører fra flere medlemsstater i de pågældende retsforhold. Hvis man i det konkrete tilfælde efterkommer en anmodning om sletning eller anonymisering af personoplysninger i selskabsregistret, kan det således være til skade for andre anmodninger om videregivelse af oplysninger, som fortsat er nødvendige for at beskytte tredjemands interesser.

81. For at illustrere, at tredjemands interesser opretholdes, selv om et selskab er blevet slettet i selskabsregistret, har den italienske regering i samme retning forklaret, at der findes meget lange forældelsesfrister i forbindelse med erstatningsansvar for kapitalselskabers organer, og at disse frister i øvrigt kan stilles i bero under retssager, samt at der ikke findes nogen forældelsesfrist for annullationssøgsmål i Italien.

82. Det skal endelig påpeges, at Domstolen tidligere har anerkendt, at direktiv 95/46 har et meget bredt anvendelsesområde, og at de personoplysninger, der er omfattet af dette direktiv, er meget forskellige. Perioden for opbevaring af disse oplysninger, som ifølge det nævnte direktivs artikel 6, stk. 1, litra e), afhænger af de formål, hvortil oplysningerne indsamles eller med henblik på hvilke de behandles på et senere tidspunkt, kan derfor variere. Der kan i visse tilfælde være tale om en meget lang periode [34].

33 — Jf. med hensyn til udarbejdelse af statistikker dom af 16.12.2008, Huber (C-524/06, EU:C:2008:724, præmis 65).

34 — Jf. dom af 7.5.2009, Rijkeboer (C-553/07, EU:C:2009:293, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).

83. For det tredje skal der ved den nødvendige afvejning mellem formålet om at beskytte tredjemand og retten til beskyttelse af personoplysninger i selskabsregistret tages hensyn til, at registret indeholder oplysninger, der gør det muligt at identificere fysiske personer, fordi disse personer har besluttet at drive virksomhed som et selskab, der er en juridisk person. Domstolen har imidlertid bemærket, at »[a]lvorligheden af et indgreb i retten til beskyttelse af personoplysninger […] ikke [er] ens for juridiske og fysiske personer. I denne forbindelse bemærkes, at de juridiske personer allerede er underlagt en øget forpligtelse til at offentliggøre deres oplysninger« [35].

84. Jeg er enig med den tyske regering i, at enhver, der ønsker at deltage i samhandelen gennem et handelsselskab, skal være indstillet på at gøre visse oplysninger offentligt tilgængelige. Det er forudsætningen for at kunne drive virksomhed som et selskab, der er en juridisk person. En iværksætter, der går ind på markedet ved at stifte et handelsselskab, er bevidst om, at dennes oplysninger indføres i selskabsregistret, som er offentligt, og at de vil være tilgængelige, uanset hvilke begivenheder der kommer til at præge selskabets liv.

85. Det bestemmes i artikel 2, stk. 1, litra d) og j), i direktiv 68/151, at selskabsregistret skal indeholde oplysninger om de personer, der i et givet tidsrum varetager funktioner i et af selskabets organer eller optræder som likvidator for dette selskab. Selv om offentliggørelsen af denne type oplysninger kan være til gene for en fysisk person, hvis det selskab, hvori denne person var beskæftiget, stødte på vanskeligheder, er denne gene forventelig, når man deltager i det økonomiske liv.

86. Hertil vil jeg i lighed med den italienske regering bemærke, at oplysningen om, at et selskab har været genstand for konkursbehandling, ikke i sig selv er til skade for den ansvarlige direktørs omdømme eller ære. Det kan således tænkes, at selskabets konkurs skyldtes udefrakommende omstændigheder, som ikke var direkte forbundet med dårlig ledelse af dette selskab, f.eks. en økonomisk krise eller faldende efterspørgsel i den pågældende sektor.

87. For det fjerde mener jeg ikke, at den løsning, som Kommissionen har foreslået, og som går ud på – når der er forløbet et vist tidsrum, efter at et handelsselskab er ophørt med sin virksomhed – kun at videregive oplysninger i selskabsregistret til en mindre kreds af tredjemænd, som godtgør, at de har en legitim interesse i at få kendskab til disse oplysninger, uden hensyntagen til den registreredes grundlæggende rettigheder i henhold til chartrets artikel 7 og 8 på EU-rettens nuværende udviklingstrin kan sikre en passende ligevægt mellem formålet om at beskytte tredjemand og retten til beskyttelse af de personoplysninger, der er indeholdt i selskabsregistret.

88. Det skal herved påpeges, at det formål om at beskytte tredjemands interesser, der forfølges med direktiv 68/151, er formuleret så bredt, at det dække ikke bare kreditorerne i det selskab, hvis oplysninger der er tale om, men også i videre forstand alle personer, der søger oplysninger om dette selskab.

89. Domstolen har tidligere præciseret, hvad der forstås ved den kategori af »tredjemænd«, hvis interesser direktiv 68/151 skal beskytte.

90. Domstolen anlagde en bred fortolkning af begrebet tredjemand i sin dom af 4. december 1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, EU:C:1997:581). Den bemærkede, at der i EF-traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), som direktiv 68/151 har hjemmel i, efter selve ordlyden »generelt tales om at beskytte tredjemands interesser, uden at der sondres mellem eller udelukkes kategorier af tredjemænd« [36]. Ifølge Domstolen kan »[b]egrebet tredjemand i [denne bestemmelse] […] derfor ikke begrænses til kun at omfatte selskabets kreditorer« [37]. Domstolen fandt ligeledes, at »[b]estemmelserne i direktivets

35 — Jf. dom af 9.11.2010, Volker und Markus Schecke og Eifert (C-92/09 og C-93/09, EU:C:2010:662, præmis 87).

36 — Dom af 4.12.1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, EU:C:1997:581, præmis 19).

37 — Dom af 4.12.1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, EU:C:1997:581, præmis 20).

artikel 3, hvorefter der skal føres et offentligt register, hvori alle offentligt tilgængelige dokumenter og oplysninger skal registreres, og hvorefter enhver person skal kunne rekvirere en genpart af årsregnskaberne efter skriftlig anmodning, bekræfter ønsket om at sikre, at enhver berørt person kan indhente sådanne oplysninger« [38].

91. I kendelse af 23. september 2004, Springer (C-435/02 og C-103/03, EU:C:2004:552), svarede Domstolen endnu mere klart på spørgsmålet om, hvorvidt den kreds af tredjemænd, der kunne beskyttes i henhold til traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), skulle udvides, således at enhver var omfattet uanset vedkommendes status. Ud fra det ræsonnement, der blev lagt til grund i dom af 4. december 1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, EU:C:1997:581), præciserede Domstolen, at »de forpligtelser for så vidt angår offentliggørelse, der følger af første selskabsdirektivs artikel 3 […], indebærer, at enhver har mulighed for indsigt i årsregnskaber og årsrapporter for de typer af selskaber, der er omfattet af [direktiv 90/605/EØF [39]], *uden at skulle godtgøre at have en beskyttelsesværdig ret eller interesse*« [40]. Domstolen bekræftede også, at begrebet »tredjemand« som omhandlet i traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), »omfatter enhver tredjemand«, og at »dette begreb skal fortolkes bredt« [41].

92. Den største ulempe ved den løsning, der foreslås af Kommissionen, er, at de myndigheder, der er ansvarlige for selskabsregistrene, frit kan vurdere, hvornår den fulde offentliggørelse af oplysningerne i disse registre ændres til en selektiv offentliggørelse, hvor de gøres tilgængelige for en mindre kreds af personer, som godtgør, at de har en legitim interesse i at få videregivet sådanne oplysninger, samt om der foreligger en sådan legitim interesse eller ej. En sådan løsning vil meget let kunne resultere i divergerende opfattelser hos de myndigheder, der er ansvarlige for selskabsregistrene.

93. Hvis de myndigheder, der er ansvarlige for selskabsregistrene, får mulighed for at kræve, at der foreligger en legitim interesse, for at kunne videregive personoplysninger i disse registre, vil det som følge heraf bryde med princippet om, at erhvervsdrivende i EU skal have lige adgang til disse oplysninger.

94. De bestemmelser om samordning, der foreskrives i direktiv 68/151, gælder ikke for alle aspekter af medlemsstaternes selskabsregistre. Det overlades eksempelvis til medlemsstaterne selv at fastsætte de søgekriterier, der skal anvendes for at få indsigt i oplysningerne i disse registre [42]. Det fremgår imidlertid klart af artikel 2, stk. 1, i direktiv 68/151, at det har til formål at fastsætte minimumskrav for, hvilke selskabsoplysninger der skal gøres til genstand for obligatorisk offentliggørelse. Det vil være omsonst at fastsætte sådanne ensartede minimumskrav for alle medlemsstater, hvis de hver især kan bestemme, hvor længe der kan opnås indsigt i oplysningerne i deres selskabsregister, og afgøre, om der foreligger en legitim interesse. Det vil også stride mod formålet med samordningen af de nationale lovgivninger, som hvad angår direktiver, der har hjemmel i traktatens artikel 54, består i at fjerne hindringerne for etableringsfriheden som følge af den forskelligartede lovgivning i de forskellige medlemsstater, idet der i EU hvad særligt angår formålet i traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), indføres ensartede minimumsregler med hensyn til omfanget af de selskabsoplysninger, som skal bringes til offentlighedens kundskab [43].

38 — Dom af 4.12.1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, EU:C:1997:58, præmis 22).

39 — Rådets direktiv 90/605/EØF af 8.11.1990 om ændring af direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF om henholdsvis årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, for så vidt angår deres anvendelsesområde (EFT 1990, L 317, s. 60).

40 — Kendelse af 23.9.2004, Springer (C-435/02 og C-103/03, EU:C:2004:552, præmis 33) (min fremhævelse).

41 — Kendelse af 23.9.2004, Springer (C-435/02 og C-103/03, EU:C:2004:552, præmis 34).

42 — Efter et lignende ræsonnement bestemmes det i 11. betragtning til direktiv 2012/17, at »[d]a målet med dette direktiv ikke er at harmonisere de nationale systemer for centrale handels- og selskabsregistre, har medlemsstaterne ikke pligt til at ændre deres interne registersystem, navnlig med hensyn til forvaltning og lagring af data, gebyrer, brug og offentliggørelse af oplysninger til nationale formål«.

43 — Jf. i denne retning dom af 4.12.1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, EU:C:1997:581, præmis 22), og af 21.6.2006, Danzer mod Rådet (T-47/02, EU:T:2006:167, præmis 49).

95. Der skal endvidere mindes om, at direktiv 95/46, som det bl.a. fremgår af ottende betragtning hertil, har til formål at sikre en ensartet beskyttelse af det enkelte menneskes rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger i alle medlemsstaterne.

96. Jeg er desuden enig med den tyske regering i, at det kan forstyrre selskabsregistrets funktion, hvis det som foreslået af Kommissionen – selv efter et vist tidsrum – skal godtgøres, at der foreligger en legitim interesse, for at få adgang til selskabsregistret. Det vil medføre en alt for stor administrativ byrde både tids- og omkostningsmæssigt at kontrollere, om ansøgeren har en sådan legitim interesse, hvilket i sidste instans vil gribe ind i registrets evne til at varetage sine funktioner.

97. Hvis alle, der indgår i forretningsforhold på en eller anden måde, risikerer ikke at kunne godtgøre, at de har en interesse i at indhente oplysninger i selskabsregistret, vil det i øvrigt svække deres tillid til dette instrument.

98. Jeg mener samlet set, at offentlige registre såsom selskabsregistre kun kan opfylde deres væsentligste formål, som er at styrke retssikkerheden ved at stille juridisk pålidelige oplysninger til rådighed på en gennemsigtig måde, hvis alle får adgang til dem på ubestemt tid.

99. Domstolen har anerkendt, at den rimelige afvejning, der skal foretages mellem de grundlæggende rettigheder, som beskyttes ved EU-retten, og de mål af almen interesse, der anerkendes af EU, kan afhænge af den pågældende oplysnings art, og hvor følsom den er for den registreredes privatliv, samt offentlighedens interesse i at råde over denne oplysning, hvilket bl.a. kan variere, alt efter hvilken rolle den registrerede har i det offentlige liv [44].

100. Når fysiske personer vælger at deltage i det økonomiske liv via et handelsselskab, vil de til enhver tid være underlagt kravet om gennemsigtighed. Jeg mener af denne primære årsag, der belyses ud fra forskellige vinkler i ovenstående betragtninger, at det indgreb i retten til beskyttelse af personoplysninger i selskabsregistre, som består i at gøre disse oplysninger offentligt tilgængelige på ubestemt tid og for enhver, der anmoder om videregivelse af de nævnte oplysninger, er begrundet i tredjemands vægtige interesse i at have adgang til de pågældende oplysninger [45].

101. Det skal endelig understreges, at ovenstående vurdering stemmer overens med artikel 17, stk. 3, litra b) og d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46 (generel forordning om databeskyttelse) [46]. Det fremgår således af denne bestemmelse, at retten til sletning af personoplysninger eller »retten til at blive glemt« ikke finder anvendelse, når behandlingen er nødvendig »for at overholde en retlig forpligtelse, der kræver behandling i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, og som den dataansvarlige er underlagt, eller for at udføre en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt« eller »til arkivformål i samfundets interesse«.

44 — Jf. dom af 13.5.2014, Google Spain og Google (C-131/12, EU:C:2014:317, præmis 81).

45 — Jeg henviser herved til præmis 81 og 97 i dom af 13.5.2014, Google Spain og Google (C-131/12, EU:C:2014:317).

46 — EUT 2016, L 119, s. 1.

IV – Forslag til afgørelse

102. Jeg foreslår på grundlag af det ovenfor anførte, at Domstolen besvarer de spørgsmål, som Corte suprema di cassazione (kassationsdomstol, Italien) har forelagt, således:

»Artikel 2, stk. 1, litra d) og j), og artikel 3 i Rådets første direktiv 68/151/EØF af 9. marts 1968 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 58, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/58/EF af 15. juli 2003, samt artikel 6, stk. 1, litra e), og artikel 7, litra c), e) og f), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, sammenholdt med artikel 7 og 8 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at personoplysninger, der er indført i selskabsregistret, efter et vist tidsrum og efter anmodning fra den registrerede slettes, anonymiseres eller spærres eller kun gøres tilgængelige for en mindre kreds af tredjemænd, som godtgør, at de har en legitim interesse i at få indsigt i disse oplysninger.«